

Motion till riksdagen 2022/23:1815

av **Gudrun Brunegård (KD)**

Kommunernas hantering av övergivna hus

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att med utgångspunkt i Boverkets förslag skyndsamt ta fram ett hållbart regelverk för hur kommuner kan hantera övergivna och vanvårdade fastigheter med respekt för äganderätten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Runt om i vårt land, såväl på landsbygden som i tätorter och städer, finns vanvårdade och övergivna hus. Hur många de är går inte att få fram någon siffra på, men i vissa kommuner räknas de i både hundratal och tusental. De övergivna fastigheterna inte bara skämmer intrycket och drar ned värdet på omkringliggande fastigheter, utan kan också utgöra en sanitär olägenhet och ren risk för omgivning och lekande barn.

Orsakerna till att hus står öde varierar. Det kräver emellanåt stora resurser och avsevärt detektivarbete för att spåra ägaren och förmå vederbörande att ta hand om sitt hus. I många fall har såväl grannar som den kommunala miljö- och byggnämnden förgäves försökt få kontakt med ägaren. Ibland går det inte ens att spåra vem som de facto är ägare.

Detta parallellt med att det på många håll råder bostadsbrist. Många skulle med glädje ta sig an och renovera upp ett gammalt vackert men förfallet hus, om bara möjligheten fanns. Det finns kommuner där man, efter att ha gått bet på att hitta den rättmätiga ägaren, har gått hela vägen med expropriering och försäljning på exekutiv auktion, knutet till ett kontrakt om att antingen renovera fastigheten eller riva och bygga nytt och skriva sig i kommunen ett visst antal år. En sådan procedur är dock både tids- och resurskrävande, men skulle inte minst ur ett historiskt och miljömässigt bevarandeperspektiv ha stora fördelar om den kunde förenklas.

Boverket har på regeringens uppdrag tagit fram rapporten ”Ovårdade tomter och förfallna hus” (2015:32). Den innehåller en rad konkreta förslag för att komma tillrätta med problemet, såsom att underlätta delgivning av vissa rivningsförelägganden, utvidga

möjligheten att förelägga om stängsel kring byggnadsverk och underlätta delgivning av sådana förelägganden och att införa ett statligt stöd till kommuner för verkställighet av vissa beslut om rivningsföreläggande. Boverket föreslår också ett förtydligande av Kronofogdemyndighetens skyldighet att biträda byggnadsnämnden, en utvidgning av tillsynsmyndigheters rätt att få upplysningar och handlingar samt att bortforsling av rivningsmaterial ska kunna ingå i rivningsföreläggande. Det ska vara möjligt att uttryckligen hänvisa till kraven på utformning. Boverket påtalade också att ”vårdat skick” är ett otydligt begrepp i PBL som behöver konkretiseras, samt att krav på tillsynsplan behöver införas för byggnadsnämnden. Vidare pekade man på en rad aspekter som behöver utredas ytterligare.

Regeringen lade i mars 2022 fram prop. 2021/22:149 En effektivisering av byggnadsnämndens tillsyn. Propositionen behandlar några av förslagen i Boverkets rapport. Det handlar om förslagen att tillsynsmyndigheter ska få en utvidgad möjlighet att få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen, att rivningsföreläggande ska föregås av föreläggande om att sätta byggnadsverket i stånd samt utökade möjligheter för byggnadsnämnden att förelägga stängsel vid säkerhetsbrister. Lagändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2022 och innebär ett förbättrat regelverk. Men det är nu viktigt att även Boverkets övriga förslag höras för att vi ska få ett hållbart regelverk.

Många av Boverkets förslag skulle underlätta hanteringen av ett vanvårdat och övergivet hus. Samtidigt har äganderätten en stark status i ett rättssamhälle, varför de juridiska och politiska avvägningarna behöver göras med stor respekt. Dessvärre tycks frågan ha hamnat i regeringens långbänk.

Gudrun Brunegård (KD)